

2013210

การอ่านเพื่อพัฒนาปัญญา

อุภาวัฒน์ นามหิรัญ



สัปดาห์ที่ 11

การอ่านเพื่อจรรโลงปัญญา
วรรณกรรมกับคุณค่าชีวิต

- LLO 10.1 อภิปรายแนวคิดเชิงปรัชญาหรือคุณค่าทางจิตใจที่ปรากฏในวรรณกรรมได้ (CLO 2)
- LLO 10.2 สะท้อนคิดถึงการนำแนวคิดนั้นมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ (CLO 3)



วัตถุประสงค์ (เมื่อจบบทเรียน ผู้เรียนจะสามารถ)



LLO 10.1 อภิปรายแนวคิดเชิงปรัชญาหรือคุณค่าทางจิตใจที่ปรากฏในวรรณกรรมได้ (CLO 2)
LLO 10.2 สะท้อนคิดถึงการนำแนวคิดนั้นมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้ (CLO 3)

จาก "ข้อมูล" สู่ "ปัญญา"

จุดเปลี่ยนจากการมุ่งเน้นทักษะการรับรู้ข่าวสาร สู่
“การจรรโลงปัญญา” เพื่อเยียวยาและยกระดับ
จิตวิญญาณให้ลึกซึ้งและมีความเป็นนามธรรมมากขึ้น



การจรรโลงปัญญา

ความหมาย

"จรรโลง" หมายถึง **ค้ำจุนและเชิดชูให้สูงขึ้น** เมื่อรวมกับ
"ปัญญา" จึงหมายถึง **กระบวนการขัดเกลาความคิดและ
จิตใจให้ประณีต** มีใช้เพียงเพื่อความบันเทิงหรือข้อมูล



การจรรโลงปัญญา

ความจริงภายใน

ผู้อ่านต้องหาความหมายผ่าน **สัญลักษณ์** และ
อุปมาอุปไมย เพื่อค้นหา **สาระ** ที่แฝงอยู่



การจรรโลงปัญญา

ทำหน้าที่ตอบสนองความต้องการขั้นสูง
ช่วยเยียวยาจิตใจท่ามกลางสังคมที่มีความเครียด
และความผันผวน



วรรณกรรมในฐานะกระจกเงาแห่งชีวิต

ปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกที่ค้างค้ำ
เช่น ความกลัว หรือความเศร้า
ผ่านตัวละคร ทำให้จิตใจกลับสู่สมดุลและผ่อนคลาย
(ทฤษฎีอริสโตเติล)



วรรณกรรมในฐานะกระจกเงาแห่งชีวิต

Empathy ความเห็นอกเห็นใจ

ทำลายกำแพงแห่งอัตตา ด้วยการ

"สวมรองเท้าของผู้อื่น" เข้าใจความสุข

และความทุกข์ของเพื่อนมนุษย์อย่างลึกซึ้ง



วรรณกรรมในฐานะกระจกเงาแห่งชีวิต

ปัญญาญาณ

กระตุ้นให้ตั้งคำถามรากฐานชีวิต เกิดองค์ความรู้ใหม่
ที่เป็นของตนเอง ซึ่งยั่งยืนกว่าการท่องจำ





การอ่านเพื่อจรรโลงปัญญา

1. ท่านพุทธทาสภิกขุ

มรดกธรรมจากสวนโมกข์

แนวคิดหลัก การทำลาย "ตัวกู-ของกู" และการนิพพานที่นี้และเดี๋ยวนี้

ท่านใช้บทกวีสอนธรรมะที่ลึกซึ้งให้เข้าใจง่าย เน้น
การนำธรรมะกลับมาสู่ชีวิตประจำวัน เพื่อความสงบ
เย็นของจิตใจ



1. ท่านพุทธทาสภิกขุ

"เป็นมนุษย์หรือเป็นคน"

บทกวีนิพนธ์ที่จำแนก "ความเป็นคน"

ออกจาก "ความเป็นมนุษย์" โดยเน้นที่คุณภาพของจิตใจ

"เป็นมนุษย์ เป็นได้ เพราะใจสูง
เหมือนหนึ่งยุง มีดี ที่แววขน
ถ้าใจต่ำ เป็นได้ แต่เพียงคน
ย่อมเสียที่ ที่ตน ได้เกิดมา"

หลักไตรสิกขา ใจสะอาด (ศีล), ใจสว่าง (ปัญญา), ใจสงบ (สมาธิ)



1. ท่านพุทธทาสภิกขุ



เป็นมนุษย์หรือเป็นคน

"เป็นมนุษย์ เป็นได้ เพราะใจสูง...
ถ้าใจต่ำ เป็นได้ แต่เพียงคน"

แยกแยะ "คน" (วุ่นวาย/ปะปน) ออกจาก
"มนุษย์" (ผู้มีใจสูงด้วยศีล สมาธิ ปัญญา)



การทำงานคือการปฏิบัติธรรม

"จงทำงาน ทุกชนิด ด้วยจิตว่าง...
ยกผลงาน ให้ความว่าง ทุกอย่างสิ้น"

ทำงานด้วยความทุ่มเทแต่ไม่แบก
ความเครียด (ว่างจากกิเลส
แต่ไม่ว่างจากสติ)



นิพพาน...ที่นี่และเดี๋ยวนี้

"เย็นใจไปนิพพาน"

นิพพานไม่ใช่เรื่องไกลตัว แต่คือความสงบ
เย็น เมื่อใจปราศจากไฟแห่งความโลภ
โกรธ หลง

2. คาลิล ยิบราน (Kahlil Gibran)

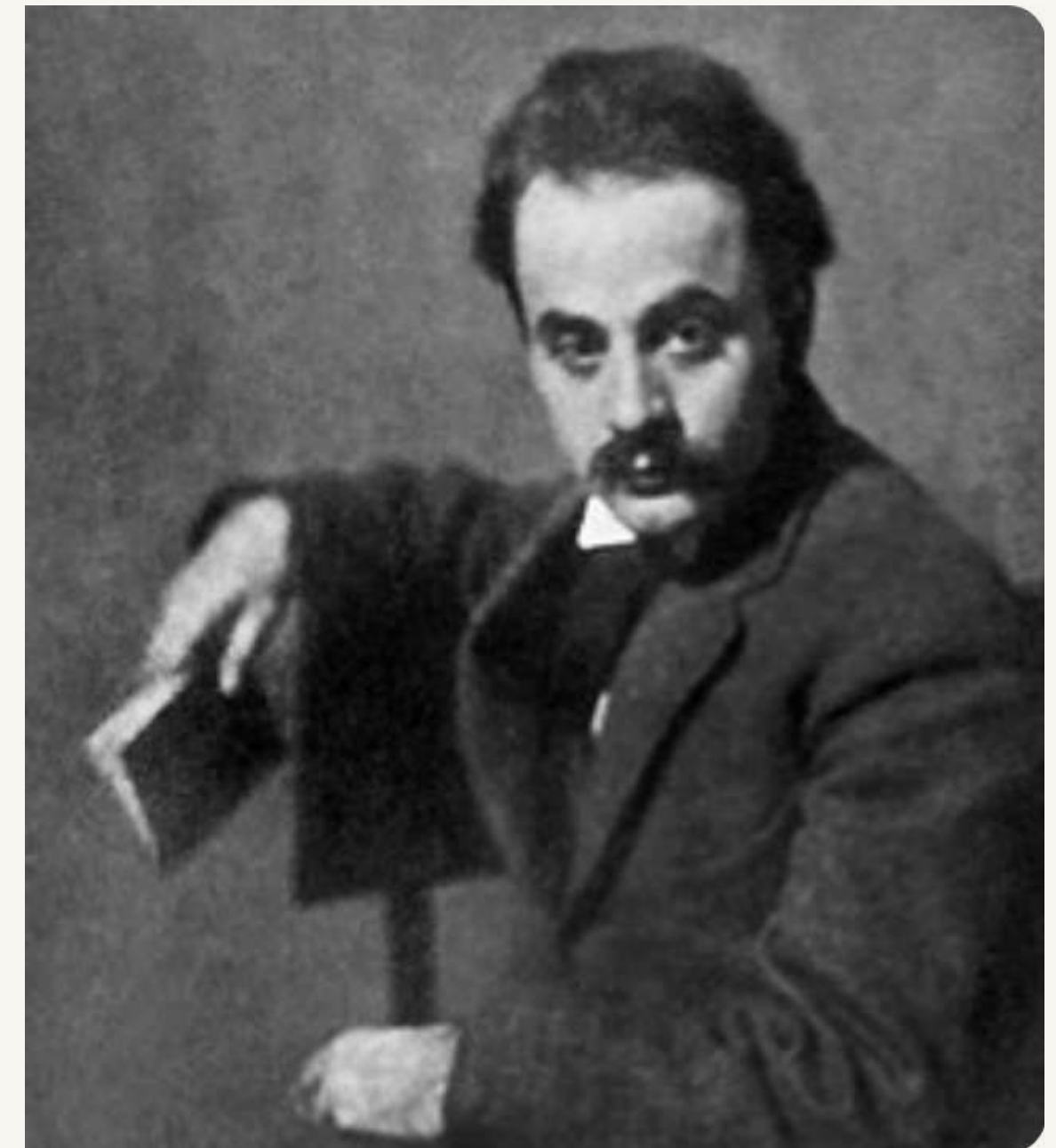
ปรัชญาแห่งความรักและเสรีภาพ

แนวคิดหลัก ความรักที่ไร้เงื่อนไข และความเป็นหนึ่งเดียว

จากหนังสืออมตะ "ปรัชญาชีวิต" (The Prophet)

นำเสนอความจริงผ่านภาษาที่งดงามราวบทกวี

กระตุ้นให้ค้นพบความจริงภายใน



ว่าด้วยความรัก (On Love)

เมื่อความรักเรียกร้อง

เธอจงตามมันไป

แม้ว่าทางของมันนั้น จะขรุขระและชันเพียงใด

และเมื่อปีกของมันโอบรอบกายเธอ จงยอมทน

แม้ว่าหนามแหลมอันซ่อนอยู่ในปีกนั้นจะเสียดแทงเธอ

และเมื่อมันพุดกับเธอ จงเชื่อตาม

แม้ว่าเสียงของมันจะทำลายความฝันของเธอ

ดั่งลมเหนือพัดกระหน่ำสวนดอกไม้ให้เหลกลาญไปฉะนั้น

เพราะแม้ขณะที่ความรักสวมมงกุฎให้เธอ

มันก็จะตรึงกางเขนเธอ

และขณะที่มันให้ความเติบโตแก่เธอขึ้น

มันก็จะตัดรอนเธอด้วย

ว่าด้วยความรัก (On Love)

แม้ขณะเมื่อมันไต่ขึ้นไปสู่ยอดสูง
และลู่ไถ่กิ่งก้านอันกว้างไกลในแสงอรุณ
แต่มันก็จะหยั่งลงสู่รากลึก
และเขย่าถอนตรงที่ยึดมันอยู่กับดินด้วย

ความรักจะรวบรวมเธอเข้าดั่งฝักข้าวโพด
มันจะแกะเธอออกจนเปลือยเปล่า
และมันจะร้อนเพื่อให้เธอหลุดจากเปลือก
มันจะบดเธอเป็นผงขาว แล้วก็ขยำเธอจนอ่อนเปียก
แล้วมันก็จะนำเธอเข้าสู่ไฟอันศักดิ์สิทธิ์ของมัน
เพื่อว่าเธอจะได้กลายเป็นอาหารทิพย์ของพระเป็นเจ้า

ความรัก ... จะกระทำการสิ่งทั้งหมดนี้แก่เธอ
เพื่อว่าเธอจะได้หยั่งรู้ความลับ ของดวงใจเธอเอง
และด้วยความรู้นั้นเธอก็จะได้เป็นส่วนหนึ่ง
ของดวงใจแห่งชีวิตอมตะ

ว่าด้วยความรัก (On Love)

แต่ถ้าหากด้วยความกลัว

เธอมุ่งแต่แสวงหาความสุข

และความสำราญจากความรัก

ก็จะเป็นการดีกว่าที่....

เธอควรจะปกคลุมความเปลือยเปล่าของตน

และหลีกเลี่ยงออกไปเสียจากลานบด

ไปสู่โลกอันไร้ฤดูกาล ...

ที่ซึ่งเธอจะหวั่นไหวก็ไม่ได้เต็มที่และจะร้องไห้ก็ไม่ได้เต็มที่

ความรักไม่ให้สิ่งอื่นใดนอกจากตนเอง

และไม่รับเอาสิ่งใด นอกจากตนเอง

ความรักไม่ครอบครอง และก็ไม่ยอมถูกครอบครอง

เพราะความรักนั้นพอเพียงแล้วสำหรับตอบความรัก

ว่าด้วยความรัก (On Love)

เมื่อเธอรัก อย่าได้พูดว่า ...
พระผู้เป็นเจ้าอยู่ในดวงใจเรา
แต่ควรพูดว่าเราอยู่ในดวงใจพระผู้เป็นเจ้า
และอย่าได้คิดว่า ... เธอสามารถนำแนวทางของความรักได้
เพราะถ้าความรักพบว่า เธอมีคุณค่าพอแล้ว
ก็จะเป็นผู้นำแนวทางของเธอเอง
ความรักไม่มีปรารถนาสิ่งอื่นใด นอกจากที่จะทำตนเองให้สมบูรณ์
แต่ถ้าหากเธอรัก และจำเป็นต้องมีความปรารถนา
... ก็ขอให้ความปรารถนาของเธอจงเป็นดังนี้

ว่าด้วยความรัก (On Love)

เพื่อจะละลายและไหลดังธารน้ำ ซึ่งส่งเสียงเพลงกล่อมราตรี
เพื่อจะเรียนรู้ความปวดร้าว อันเกิดแต่ความอ่อนโยน ละมุนละไมเกินไป
เพื่อจะต้องบาดเจ็บ ด้วยความเข้าใจ ในความรักของตนเอง
และเพื่อจะยอมให้เลือดหลังไหล ด้วยความเต็มใจและปราโมทย์
เพื่อจะตื่นขึ้น ณ รุ่งอรุณด้วยดวงใจอันปิติ และขอบคุณความรักอีกวันหนึ่ง
เพื่อจะหยุดพัก ณ ยามเที่ยง และพ่วงพินิจความสุข ซาบซึ้งของความรัก
เพื่อจะกลับบ้าน ณ ยามพลบค่ำ ด้วยความรู้สึกลำนำถวิล

และเพื่อจะหลับไปพร้อมกับคำสวดมนต์ภาวนา สำหรับคนรักในดวงใจ
และเพลงสรรเสริญบนริมฝีปากของเธอ ...

ว่าด้วยความรัก (On Love)

ในบท "ความรัก" (On Love) คาลิล ยิบราน ไม่ได้
พูดถึงความรักฉันท์หนุ่มสาวเพียงอย่างเดียว แต่
กล่าวถึง "**พลังสากล**" ที่ขัดเกลาจิตวิญญาณของ
มนุษย์ให้บริสุทธิ์และเข้าถึงพระเจ้า

ว่าด้วยความรัก (On Love)

ยิบรานเปิดเรื่องด้วยการเรียกร้องให้เรา "ตามมันไป" แม้หนทางจะยากลำบาก
เขาเปรียบเทียบความรักด้วยภาพพจน์ที่ขัดแย้งกันแต่เป็นจริง

ปีก vs หนาม

ความปกป้องกับความเจ็บปวด

มงกุฎ vs กางเขน

เกียรติยศกับการเสียสละ

การเติบโต vs การตัดรอน

การขยายตัวกับการกำจัดส่วนเกิน



กระบวนการขัดเกลาจิตวิญญาณ



การเก็บเกี่ยว

"ความรักจะรวบรวมเธอเข้าดั่งฝักข้าวโพด... แกะเธอออกจนเปลือยเปล่า" คือการทำลายกำแพงแห่งตัวตน (Ego) ให้เหลือแต่เนื้อแท้



การบดขยี้

"บดเธอเป็นผงขาว แล้วก็ขยำเธอจนอ่อนเปียก" คือการทดสอบด้วยความทุกข์เพื่อให้จิตใจอ่อนโยน และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง



ไฟศักดิ์สิทธิ์

ขั้นตอนสุดท้ายคือนำเข้าสู่ไฟ เพื่อกลายเป็น "อาหารทิพย์" หรือจิตวิญญาณที่บริสุทธิ์และเป็นอมตะ

"ถ้าเธอมุ่งแต่แสวงหาความสงบสุข...
เธอจะไปสู่โลกอันไร้ฤดูกาล
ที่ซึ่งเธอจะหิวเราก็กินไม่เต็มที่ และจะร้องไห้ก็กินไม่เต็มที่"

- คาลิล ยิบราน -

(การหลีกหนีความเจ็บปวด คือการปฏิเสธรสชาติที่แท้จริงของชีวิต)

การยอมจำนน

เราไม่ได้นำทางความรัก

"อย่าได้คิดว่า... เธอสามารถนำแนวทางของความรักได้
เพราะถ้าความรักพบว่า เธอมีคุณค่าพอแล้ว ก็จะเป็น
ผู้นำแนวทางของเธอเอง"

บทวิเคราะห์ มนุษย์มักต้องการควบคุมทุกสิ่ง แต่ในทาง
จิตวิญญาณ ความรักคือกระแสธารที่ยิ่งใหญ่กว่าตัวเรา
หน้าที่ของเราคือทำตนให้ **"มีคุณค่าพอ"** ที่จะให้ความรัก
นำทาง

ความปรารถนาของผู้รู้แจ้ง

เมื่อเข้าใจความรักอย่างถ่องแท้ เราจะไม่ขอให้พ้นทุกข์ แต่จะขอให้

- ≡ ละลายและไหลตั้งธารน้ำ มีชีวิตที่สิ้นไหล ไม่ยึดติด ส่งเสียงเพลงแห่งความสุข
- 💔 เรียนรู้ความปวดร้าว เข้าใจว่าความเจ็บปวดเกิดจากความอ่อนโยน และยอมรับมัน
- 💧 หลั่งเลือดด้วยความเต็มใจ เสียสละอัตตาของตนด้วยความปิติ
- 🙏 ตื่นและหลับพร้อมคำขอบคุณ มีสติรู้คุณ ในทุกขณะจิต



การยอมรับ

ยอมรับทั้งสุขและทุกข์ว่าเป็นส่วนหนึ่ง
ของการเติบโต



การปล่อยวาง

ให้ธรรมชาติของความรักนำทางชีวิต
ไม่ฝืนต้าน



เป้าหมาย

เพื่อทำลายตัวตนและหลอมรวมกับ
ความรักอันเป็นนิรันดร์

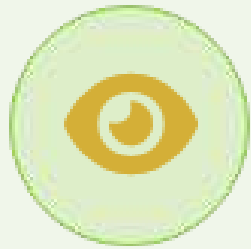
บทสังเคราะห์เปรียบเทียบ

ประเด็น (Theme)	พุทธทาส (Buddhadasa)	ยิบราน (Gibran)
จุดเน้นหลัก	การดับทุกข์และการหลุดละตัวตน (อัตตา)	ความรัก ความงาม และความสัมพันธ์
มุมมองต่อตัวตน	ตัวตนเป็นมายา ต้องละวาง (Anatta)	เป็นปัจเจกที่งดงาม แต่ห้ามครอบครอง
คุณค่าชีวิต	ความสงบเย็น (Calmness)	ความสุนทรีย์ (Harmony)

จุดร่วม: "การหลุดละอัตตา" (Ego Transcendence) เพื่อเข้าถึงความจริง

กระบวนการเขียนบันทึกสะท้อนคิด

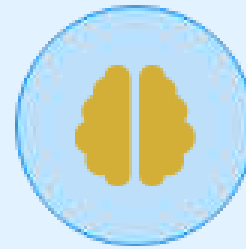
ใช้โมเดล O-I-A เพื่อเปลี่ยนการอ่านให้เป็นการตื่นรู้ภายใน



1. Observation (สังเกต)

What?

บันทึกสิ่งที่ "กระทบใจ" ข้อความ
หรือวรรคทองที่ทำให้อารมณ์สะตุต
โดยยังไม่ต้องตัดสิน



2. Interpretation (ตีความ)

So What?

เชื่อมโยงกับประสบการณ์ชีวิต
ทำไมจึงรู้สึกเช่นนั้น? มันสะท้อนปม
ปัญหาหรือความสุขใดในอดีต?



3. Application (ประยุกต์)

Now What?

แปลงความคิดสู่การกระทำ จะ
เปลี่ยนแปลงตนเองอย่างไร?
กำหนด Action Plan ที่เป็นรูปธรรม

กิจกรรม: ปราบกฏการณ์ของความหวัง

หัวข้อ การอ่านเพื่อจรรโลงปัญญา – วรรณกรรมกับคุณค่าชีวิต

แม่มิใช่คืนวันอันเคยคุ้น

ปาไลตา ผลประดับเพชร

มิใช่วัน มิใช่คืน ที่แม่คุ้น

ที่ฟ้าคำ-เคยแสงอุ่น, อาบแสงอ่อน

ที่แสงจันทร์แสงดาวเฝ้าอาทร

ที่ฟ้ากลางวันไม่ร้อน ไม่แล้งน้ก

มิใช่ บ้านเรือนเหมือนเมื่อก่อน

ซุกเศร้าในเถาถ่าน – ไม่รู้จัก

ไม่ใช่เลย - ไม่ใช่ ‘โลก’ ที่แม่รัก

ไม่คุ้นลึกลับเดียว แม่ไม่คุ้น

มิใช่สถานผดุงครรภ์อันปกติ

ดูสิ, รอบด้านควั่นยังกรุ่น

กำแพงแห่งสันติมีรูปอรุณ

ล้วนรอยคมกระสุนและฝุ่นไฟ

แม่เตรียมผ้าอ้อมถนอมลูก

ผ้าสำลี, เบาะ, ฟูก สะอาดใหม่

คราบสงคราม แทรกซุกทุกเส้นใย

คราบเลือดของใครอยู่ในนี้

ลูกยังล่งเล ไซ้ไหมลูก
เล็ดนอง, กองกระดูกทุกพื้นที่
ลูกคงรู้ – โลกใหม่ไม่ยินดี
ภราดร ‘น้อง-พี่’ ไม่มีจริง

ไม่มี สันติ ที่เขาว่า
ล้วนมหาเวทกรรมทุกสรรพสิ่ง
เพื่อบุณยธรรม – กระจกน้ำแข็ง
ก็ชีวิตสนิทนี้ สนามรบ

ลูกยังลืงเลหรือเปล่าลูก
ที่เบาะผูกต้องปูนอนบนกองศพ,
ดื่มน้ำนมผสมเลือด และเลือกชบ
ไปสมทบกับศพอื่น – เมื่อคืนนี้

สุดแต่ใจของลูก นะลูกรัก
ถ้าลูกพร้อมจะรู้จัก ‘โลก’ ที่นี้
อดทนอีกหน่อยนะคนดี
อาจลมแบ่งที่แม่มี – ลมสุดท้าย

แนใจใช้ไหมลูก
ราคาชีวิตแสนถูก ไร้จุดหมาย
แต่ก็เป็น ‘การเกิด’ ท่ามกลาง ‘ความตาย’
และเป็น ‘หวัง’ ท่ามกลาง ‘พังทลาย’ ในโลกเรา

แม้มิใช่คืนวันอันเคยคุ้น
ยังรอคอยแสงอุ่นในแสงเศร้า
แม้ท้องฟ้ายังทาสีด้วยสีเทา
ยังรอคอยฟ้าเก่าที่คุ้นเคย

แม่มีใช้คืนวันอันเคยคุ้น

ปาฐิตา ผลประดับเพ็ชร

มีใช้วัน มีใช้คืน ที่แม่คุ้น
ที่ฟ้าคำ-เคยแสงอุ่น, อาบแสงอ่อน
ที่แสงจันทร์แสงดาวเฝ้าอาทร
ที่ฟ้ากลางวันไม่ร้อน ไม่แล้งน้ก

ประเด็นหลัก
การเปิดเรื่อง ภาวะแปลกแยก

กลวิธีการประพันธ์
การใช้คำปฏิเสธ คำคำว่า 'มีใช้' เพื่อเน้นย้ำความผิดปกติ

บทวิเคราะห์เพื่อการจรรโลงชีวิต
กวีเปิดฉากด้วยการทำลายภาพฝัน ธรรมชาติที่เคยอ่อน
โยนและคุ้นเคยได้หายไป
สะท้อนให้เห็นว่าสงครามไม่ได้ทำลายแค่ตึกรามบ้านช่อง
แต่ทำลาย 'ความปกติสุข' ของธรรมชาติและจิตใจมนุษย์

มีใช้ บ้านเรือนเหมือนเมื่อก่อน
ชุกเสร้านในถ้ำถ่าน – ไม้รู้จัก
ไม้ใช้เลย – ไม้ใช้ ‘โลก’ ที่แม่รัก
ไม้คุ้นลึกลับเดียว แม่ไม่คุ้น

ประเด็นหลัก สภาพแวดล้อม โลกที่ล่มสลาย

กลวิธีการประพันธ์

บุคลาธิษฐาน 'บ้านเรือน...ชุกเสร้านในถ้ำถ่าน'

บทวิเคราะห์เพื่อการจรจรโลงชีวิต

การใช้คำว่า 'ชุกเสร้าน' ให้ความรู้ลึกเหมือนบ้านเรือนมีชีวิต
และกำลังหวาดกลัว สื่อถึงความสูญเสียที่กินลึกไปถึง
ระดับความทรงจำ โลกที่แม่รักได้ตายจากไปแล้ว เหลือ
เพียงซากปรักหักพังที่ไม้รู้จัก

มีใช้สถานผดุงครรภ์อันปกติ
ดูสิ, รอบด้านควนยังกรุ่น
กำแพงแห่งสันติมีรูปอรุณ
ล้วนรอยคมกระสุนและฝุ่นไฟ

ประเด็นหลัก สัญลักษณ์ สถานที่เกิด VS สถานที่ตาย

กลวิธีการประพันธ์

ปฏิกิริยา (PARADOX) และ สัญลักษณ์ (SYMBOLISM)

บทวิเคราะห์เพื่อการจรรโลงชีวิต

'สถานผดุงครรภ์' ซึ่งควรจะเป็นสถานที่ที่ปลอดภัย
ที่สุด กลับเต็มไปด้วยร่องรอยแห่งความตาย

'กำแพงแห่งสันติมีรูปอรุณ' เป็นภาพพจน์ที่ทรงพลัง
สะท้อนว่าไม่มีที่ใดปลอดภัยจากสงคราม แม้แต่ในเขต
รักษาพยาบาลหรือเขตอภัยทาน

แม่เตรียมผ้าอ้อมนอนมลูก
ผ้าสำลี, เบาะ, พูก สะอาดใหม่
คราบสงคราม แทรกซุกกทุกเส้นใย
คราบเลือดของใครอยู่ในนี้

ประเด็นหลัก **ความบริสุทธิ์ที่แปดเปื้อน**

กลวิธีการประพันธ์

การใช้ภาพตัดกัน (CONTRAST)

บทวิเคราะห์เพื่อการจรรโลงชีวิต

การนำของที่บริสุทธิ์ที่สุด (ผ้าอ้อม, เบาะพูกสะอาด)
มาวางคู่กับ 'คราบสงคราม' และ 'คราบเลือด' กระตุก
ความคิดผู้อ่านอย่างรุนแรง ชี้ให้เห็นว่าสงคราม
แทรกซึมไปในทุกอณูชีวิต แม้กระทั่งสิ่งที่เตรียมไว้
ต้อนรับชีวิตใหม่ก็ไม่อาจขาวสะอาดได้อีกต่อไป

ลูกยังลั้งเล ใช้ใหม่ลูก
เลียดน้อง, กองกระตูกทุกพื้นที่
ลูกคงรู้ – โลกใหม่ไม่ย็นดี
ภราดร ‘น้อง-พี่’ ไม่มีจริง

ประเด็นหลัก คำถามเชิงปรัชญา การเกิดมาเพื่ออะไร?

กลวิธีการประพันธ์

สมมติภาวะ (ASSUMPTION) แทนความรู้สึกของทารก

บทวิเคราะห์เพื่อการจรรโลงชีวิต

บทนี้สะท้อนใจสูงสุดด้วยการตั้งคำถามว่า 'ควรจะมี
มาไหม?' ในโลกที่ 'ภราดรภาพ' เป็นเพียงคำลวง
เป็นการวิพากษ์สังคมโลกที่ไร้เมตตาธรรม จรรโลง
ปัญญาให้ผู้อ่านตระหนักถึงความล้มเหลวของ
มนุษยชาติในการรักษาความสงบสุข

ไม่มี สันติ ที่เขาว่า
ล้วนมหาเวทกรรมทุกสรรพสิ่ง
เพื่อมนุษยธรรม – กระหน่ำยิง
ก็ชีวิตสนิทหนึ่ง สนามรบ

ประเด็นหลัก การวิพากษ์วาทกรรมทางการเมือง

กลวิธีการประพันธ์

ตลกร้าย (IRONY) / เสียดสี (SATIRE)

บทวิเคราะห์เพื่อการจรรโลงชีวิต

กวีกระชากหน้ากากของคำสวยหรูอย่าง 'สันติ' และ
'มนุษยธรรม' ว่าเป็นเพียงข้ออ้างในการเข่นฆ่า
(‘เพื่อมนุษยธรรม – กระหน่ำยิง’) เป็นบทที่ปลุกปัญญาให้
ผู้เรียนตื่นรู้และตั้งคำถามต่อข่าวสารและเหตุผลของ
สงคราม

ลูกยังลึงเลหรือเปล่าลูก
ที่เบาะฟูกต้องปูนอนบนกองศพ,
ดื่มน้ำนมผสมเลือด และเลือกชบ
ไปสมทบกับศพอื่น – เมื่อคืนนี้

ประเด็นหลัก **สัจธรรมอันโหดร้าย (THE HORROR)**

กลวิธีการประพันธ์

จินตภาพ (IMAGERY) ด้านรสสัมผัสและภาพ

บทวิเคราะห์เพื่อการจรรโลงชีวิต

ภาพ 'ดื่มน้ำนมผสมเลือด' สร้างความสะเทือนใจถึง
ขีดสุด เป็นการจรรโลงใจผ่านความสังเวช ให้เรา
ตระหนักถึงราคาที่ผู้บริสุทธิ์ต้องจ่าย การเกิดใหม่
บนกองซากศพคือวัฏจักรที่น่าเศร้าของพื้นที่สงคราม

สุดแต่ใจของลูก นะลูกรัก
ถ้าลูกพร้อมจะรู้จัก 'โลก' ที่นี้
อดทนอีกหน่อยนะคนดี
อาจลมแบ่งที่แม่มี – ลมสุดท้าย

ประเด็นหลัก **ความรักของแม่ VS ความตาย**

กลวิธีการประพันธ์

น้ำเสียง (TONE) แห่งความรักและความเสียสละ

บทวิเคราะห์เพื่อการจรรโลงชีวิต

จุดเปลี่ยนของอารมณ์ จากความหดหู่สู่ความรักที่ยิ่งใหญ่ แม่พร้อมแลกชีวิต ('ลมสุดท้าย') เพื่อให้ลูกได้เกิด แม้โลกจะเลวร้าย บทนี้เชิดชูพลังของความเป็นแม่ ที่อยู่เหนือความกลัวตาย เป็นความงดงามทางจิตวิญญาณ

แนใจใช้ไหมลูก
ราคาชีวิตแสนถูก ไร้จุดหมาย
แต่ก็เป็น ‘การเกิด’ ท่าม ‘ความตาย’
และเป็น ‘หวัง’ ท่าม ‘พังทลาย’ ในโลกเรา

ประเด็นหลัก
แก่นเรื่อง ความหวังท่ามกลางซากปรักหักพัง

กลวิธีการประพันธ์
การวางคำคู่ตรงข้าม (ANTITHESIS)

บทวิเคราะห์เพื่อการจรรโลงชีวิต
หัวใจสำคัญของบทกวี คือการยืนยันว่าแม้ชีวิตจะราคาถูก
ในสงคราม แต่ ‘การเกิด’ คือสัญลักษณ์ของ ‘ความหวัง’
การมีชีวิตอยู่ต่อคือการต่อสู้และการชัยชนะเหนือความพัง
ทลาย จรรโลงใจให้เห็นคุณค่าของลมหายใจ

แม้มิใช่คืนวันอันเคยคุ้น
ยังรอคอยแสงอุ่นในแสงเศร้า
แม้ท้องฟ้ายังทาสีด้วยสีเทา
ยังรอคอยฟ้าเภาที่คุ้นเคย

ประเด็นหลัก
บทสรุป การรอคอยและศรัทธา

กลวิธีการประพันธ์

การซ้ำความ (REPETITION) เชื่อมโยงกลับสู่บทแรก

บทวิเคราะห์เพื่อการจรโลงชีวิต

บทสรุปที่ไม่ได้จบด้วยความสิ้นหวัง แต่จบด้วย 'การรอคอย' แม้ฟ้าจะเป็นสีเทา แต่ความทรงจำถึง 'ฟ้าเภา'

(สันติภาพ) ยังคงอยู่ เป็นพันธกิจของผู้ที่ยังมีชีวิตอยู่ที่จะต้องรักษาความหวังนั้นไว้